

Kronieken Effata oktober 2010

Als verwelkoming op de gewone Effataviering van 2/10 verwijst Agnes naar de bezinningstekst van vorige week: leven als christen is leven naar Gods woord, of toch trachten ernaar te leven.

Vandaag geven zes plechtige communicanten hun naam op. Zes op een rij zitten ze, die vandaag willen zeggen dat ze met ons mee op stap willen gaan. Een moeilijke stap is het want bij ons is de vraag of ze die stap wel zelf doen. Om die vraag te beantwoorden zijn ze ook bij Guido geweest. Bovendien is die stap ook voor de gemeenschap belangrijk en daarom krijgen ze een peter of een meter, iemand die een vriend of een vriendin kan worden, iemand met wie je over belangrijke dingen kunt spreken.

Vandaag is het evangelie typisch Lucas met gelijkenissen en parabels. 'Gelijkenissen' is nog gemakkelijk, wij zouden 'vergelijkingen' zeggen. Maar parabels? Letterlijk zijn dat 'zinnebeeldige verhalen om een zedelijke waarheid aanschouwelijk te maken'. Duidelijk, of wordt het gemakkelijker als je weet dat het gewoon gelijkenissen zijn?

Maar goed: het evangelie begint met een belangrijke vraag van de leerlingen: *Geef ons meer geloof, versterk ons geloof!* Waarom vragen ze dat? Jezus heeft hen net gezegd dat ze hun broeder elke keer weer moeten vergeven als hij spijt uitdrukt.

De apostelen vroegen dus om meer geloof (Lucas 17, 5-10), of is het: om meer vertrouwen?

Geloven is niet: oude, dwaze, versleten dingen voor waar nemen. Geloven is: zich durven toevertrouwen aan God die het goed met ons voorheeft. Geloven is vandaag en morgen, niet ooit eens. Niet zoals Jezus met de zweep in de tempel, dát moeten wij niet doen. Wel geloven dat de wereld beter wordt als wij er zélf iets aan doen, als een mosterdzaadje!

Jezus zegt: je kunt niet vooruit als koppel, als vrienden of als gemeenschap, indien je niet vergeeft en indien je niet vertrouwt.

Jezus zegt: ik versta dat het niet gemakkelijk is, maar als je zelfs maar een klein beetje vertrouwt, als een mosterdzaadje, dan komt het in orde.

Dus: versterk mijn vertrouwen dat er toekomst is, dat er hoop is om telkens opnieuw te beginnen, al is die hoop zo klein.

Wij hier zijn blij dat die zes stralende jonge mensen beslist hebben om met ons, met Jezus mee te gaan. Een voor een komen ze naar voor, geven hun naam en leggen die uit, een peter of een meter komt er bij, ze worden de handen opgelegd.

Kilian, de man van de kerk, met Jean als peter; Léonie, moedig en sterk als een leeuw, met Johan als peter. Rebecca, dienaar van God (een hele opgave!), Dirk als peter; Fien, geschenk van God, met Philippe als peter. Arnaud, heerser over de adelaars, Caroline is zijn meter en Reinout, de wijze heerser, Mia stelt zich borg als meter.

Telkens hebben ze hun kaars aangestoken, het is ook een geurschoteltje. Die kaars blijft hier en wordt in elke viering tot licht gebracht.

Wij hebben tot slot gebeden voor hen en voor al wie en wat hen dierbaar is.

Zondag 3/10 is vroeg opstaan en met de bus vertrekken naar Tungelroy. Want pater Herman Bergsma viert daar vandaag dat hij 50 jaar priester is en het Effatakoor gaat, mede uit dankbaarheid, zingen voor hem. Hij kan een bomvolle kerk verwelkomen, allemaal mensen die hij heeft ontmoet, die hem hebben meegetrokken, die hem hebben laten zien dat wij samen gemeenschap kunnen vormen én Effata, een teken van liefde van God voor de mensen (zo zegt hij het toch!).

Thema van de viering, maar zo heb ik het begrepen, ook de leidraad in het leven van Herman: *"Ik ben in uw hand, o Heer, U laat mij gaan, U grijpt mij weer!"*

Dat de eerste lezing uit Deuteronomium (32, 10-11), en de tweede uit Jeremias 1, 2-9 komt is dus niet te verwonderen. Maar we hebben: 'Die mij droeg op adelaarsvleugels' speciaal voor Herman gezongen ... het was de eerste keer dat hij het hoorde!

De opdracht uit Johannes 15 (9-17) sluit daar perfect bij aan: Heb elkaar lief! Dat heeft Herman in zijn homilie verder uitgewerkt, met verwijzingen naar God die zegt: Wees niet bang, ik zal je de woorden in de mond leggen! Of: na 50 jaar staan jullie allemaal aan het altaar. Of: je kan er donder op zeggen, telkens wanneer het duister werd, het moeilijk was, was God er! Of: steeds stuurde hij mensen met licht op mijn weg, als ik vertwijfeld in duisternis naar licht zocht.

Eénmaal heb ik niet meer in te houden emotie gezien bij Herman: toen Bernadette namens het koor de 'Old Irish Blessing' in vertaling voorlas, je zingt dat lied dan met nog méér gevoel!

Bedankt, pater Herman voor de ontvangst, de herhaalde knipogen in de viering naar wat wij bij Effata doen, voor de lekkere maaltijd, voor je wens: Dat wij allen mogen open blijven staan voor het geheim van het hart!

De stuurgroep vergadert op 7/10. De voorbije maand evalueren, de komende plannen en in gedachten allemaal bij de komende kapittels bij de redemptoristen. Toch een duidelijk standpunt over iets wat mij nauw aan het hart ligt: de gemeenschap blijft de 'nieuwe' mensen vriendelijk ontvangen. Maar aanwezige familieleden mogen wel ook een oogje in het zeil houden!

Koorrepetitie op 8/10. Aangezien 'de adelaar' in Tungelroy niet feilloos was geland (een eufemisme!), moeten alle stemmen verder worden verbeterd en vooral de laatste 'op eigen kracht'. Tijd voor iets nieuws tegen Kerstmis: 'Dat een nieuwe wereld komen zal': een vlotmeezingend refrein, maar daar houdt het ook mee op. Eerst wat meezingen en je eigen stem zoeken in de voorgezongen versie, zo lukt het ook!

Het is vandaag ook mijn verjaardag, ik wéét dat ze gaan zingen van 'lang zal hij leven' of iets dergelijks, en toch doet het mij deugd, al die vriendelijke blikken en die aandacht!

Effataviering op 9/10. Wij zijn er niet, want het is verjaardagfeest bij ons. Frans C helpt de kronieken verder met 'zijn' kroniek.

'Filip begeleidt ons met het lied: 'Waar vriendschap is en liefde, daar is God'. Daar draait het in het leven van een christen toch allemaal om!

Het evangelie: tien melaatsen zijn genezen, ze gaan op weg om hun genezing te laten vaststellen. Slechts één komt Jezus bedanken, een Samaritaan, een ongelovige in de ogen van de Joden! Het is niet toevallig dat het om tien melaatsen gaat: tien is voor de Joden het getal van de volheid. Maar we krijgen ook een verrassende invalshoek om dit evangelie op ons eigen leven te leggen: het verschil tussen dankbaarheid en erkentelijkheid, zoals wij het woord 'bedankt' in twee betekenissen gebruiken.

Echte dankbaarheid voel je wanneer een ontmoeting iets speciaals met je doet, wanneer iets gebeurt, diep vanbinnen, waardoor er iets verandert, waardoor je zelf anders wordt. Als iemand die dankbaarheid uitdrukt, dan wordt je ook speciaal geraakt, dan is het dikwijls moeilijk dat onder woorden te brengen.

Het evangelie van vandaag nodigt ons uit om in ons leven een moment van dankbaarheid in te bouwen, voor de mensen op onze weg, voor God. Het is ook een uitnodiging om een manier te zoeken om die dankbaarheid ook aan een ander, ook aan God, duidelijk te maken.'

Tabor op 13/10. Chris C vind de kern van haar gehele leven in de vraag die Jezus, tot driemaal toe, stelt aan Petrus: "*Hou je van mij, heb jij mij lief?*" (Joh 21, 15-17).

Kijk eens naar die Jezus, de wereld schonk geen aandacht aan hem, hij werd uit de weggeruimd, gekruisigd. Daar was hij terug, hij verscheen aan mensen, gaf hen oren, ogen, harten! Die ongekende, gewonde Jezus vroeg niet naar resultaten, hij vroeg alleen: "*Hou je van mij?*" God wacht op ons antwoord, Hij is van ons afhankelijk, hij heeft onze liefde nodig, nodig dat wij zijn liefde aanvaarden! Daarom die driemaal herhaalde vraag. Ons antwoord: ons dagelijks leven, ook als we het moeilijk hebben, geloven dat God liefde is ... en dat enkel hoop en troost door hem geschonken worden.

Wij hebben om die liefde gebeden, voor hen die afwezig moeten zijn, gedankt voor het wonder in Chili, waar mensen gezocht hebben naar elkaar, gebeden voor twee leerlingen die het moeilijk hebben en te zwaar beproefd worden en voor een jonge novice.

Tweede deel van de basiscursus 'geloven', in feite een verdieping aan de hand van het boek van Olivier Le Gendre 'Biecht van een Kardinaal' op 15/10, een weg naar eigentijds geloofsverstaan.

Wijzelf hebben het eerste deel al gelezen, Guido leidt het verder gesprek in, vat samen en geeft uitleg en commentaar over wat we gelezen hebben. Dan samen nadenken over wat gezegd werd, de tekst van Kevin Dowling, redemptorist en bisschop van Rustenburg in Zuid-Afrika, over 'Triomfalisme of dienstbaarheid' lezen en interpreteren. Tenslotte een antwoord zoeken op enkele (moeilijke) vragen over de tekst over de gehuwde priesters (blz. 52 tot 62 in het boek van Le Gendre). Welke talenten of vaardigheden zou zo'n voorganger of priester(es) moeten hebben? Wat verwacht ik van zo'n voorganger? Wil jij die voorganger worden als de Effatagemeenschap het je vraagt?

Effataviering op 16/10. Agnes, blijkbaar een beetje verrast, met twee kinderen op schoot, verwelkomt de gemeenschap. Dan maar een directe vraag: Hoe ervaren ik dat God liefde is? Toch niet uit de 'immanente gerechtigheid' van deze week, je zou er krachtwoorden bij gebruiken! En toch, in het gelaat van die kindjes, zie je dat God liefde is ...!

Het evangelie van vandaag uit Lucas 18, 1-8, een parabeltje - zoals Guido zegt -, schijnbaar zeer eenvoudig, schijnbaar gemakkelijk toe te passen, over de manier waarop wij God kennen in conflict. Is God een beetje doof geworden, luistert hij niet, hoort hij niet, is hij niet welgezind, test hij ons uit, heeft hij een slecht karakter? Het korte parabeltje gaat over de rechter en de weduwe: moeten we blijven vragen tot God zegt dat hij van dat gezeur af wil? Helpt God dan willekeurig de ene en de andere niet? Dat past toch niet in ons beeld van God, nu op deze dag?

'Bidden verandert God niet, bidden verandert de biddende mens.' Is dat de reden dat we het zo moeilijk hebben met bidden: omdat we niet willen veranderen en dat we dat dus zoveel mogelijk uit de weg gaan?

Of moeten we die parabel niet op een andere manier lezen: is de rechter God en zijn wij de arme weduwe, of is de rechter onze samenleving en de arme weduwe het beeld van het aandringen naar verandering in onze samenleving dat er respect voor mensen moet zijn? Of zijn wij de onrechtvaardige rechter en GóD de arme weduwe die voortdurend vraagt om in ons leven te mogen komen?

Soms hoor je mensen zeggen dat ze moeten bidden alsof hun leven er van afhangt. Maar is het niet beter te bidden omdat het ons leven de moeite waard maakt, omdat we zo moed krijgen om verder te gaan, zelfs als men zegt dat wij ons bezig houden met iets zonder toekomst? Jezus heeft vanuit die overtuiging geleefd en daarom zei hij: als je brood breekt en deelt met mij is het leven waard om te leven.

De bezinning: niet wat ik vroeg kreeg ik, ik kreeg wat ik nodig had! Ik vroeg om liefde en God gaf mij mensen om te helpen, ik voeg om gunsten en God gaf mij kansen!

Wij hebben gebeden voor Guido, om energie en inspiratie, in het kapittel dat plaats vindt vanaf 18/10 en voor de juiste beslissingen betreffende het Clemensproject. Wij hebben zingend gebeden voor een mens die in grote armoede en eenzaamheid is gestorven en voor vrienden met problemen in hun gezinssituatie.

Nadien is er koffie en napraten: iemand zegt mij dat die koffie niet zo vanzelfsprekend is. Eerst begrijp ik het niet goed, hier is toch altijd koffie?

Koorrepetitie op 22/10. Guido is naar het kapittel in Landschlacht (CH) dus leidt Ilse de repetitie. Eerst nog wat de adelaar doen vliegen (lied 131) en zo 'tussen de verse witte lakens kruipen' en dan het grote werk: met lied 135 'Dat een nieuwe wereld komen zal ...', nog volledig aan te leren. De delen A en C gaan al een beetje!

Na de repetitie komt Guido juist aan, met het goede nieuws over de goedkeuring van het Clemensproject, en met de maquette (of één ervan), zonder veel uitleg, misschien komt die later wel. Hij zal wel moe zijn ...

Bernadette verwelkomt voor de Effataviering op 23/10. We zouden wel willen dat het altijd zomer blijft, maar nu komen de kille dagen ... maar hier binnen is het warm, hier komen we om samen te zingen en te bidden.

Guido is blijkbaar uitgerust en hij vertelt over het vertrouwen dat het kapittel stelt in de toekomst en de Effatagemeenschap om het redemptoristisch project Gent verder uit te werken.

Er was blijkbaar veel angst om het project er door te krijgen, door al dat sluiten en die verhalen over bouwen en verbouwen, maar de pessimisten hebben zich vergist. Het project werd met unanimité goedgekeurd!

Een gedichtje voor de pessimisten:

'Hoop' is dat ding met veren
dat neerstrijkt in de ziel
en een liedje zonder woorden zingt.
En nooit stopt – nooit.

Ook de teksten in verband met de samenwerking met leken werden zo goedgekeurd. Uit de discussie bleek dat sommigen het niet altijd gemakkelijk vinden om met leken samen te werken, dat moet je juist tegen Guido zeggen! Maar is dat niet altijd zo als mensen moeten samenwerken?

“Altijd klaarstaan, ik heb het daar moeilijk mee, soms geven ze mij het gevoel dat ik God de Vader ben.” Een bekende ‘klacht’, maar zég je dat ook aan de leken? Zeker vandaag met dat evangelie uit Lucas 18, 9-14 over de Farizeeër en de tollenaar: waar gaat het om als we zeggen dat we zo goed mogelijk als Christenen willen leven?

Specialisten zeggen dat we, als we aan dit verhaal deugd hebben, ons met een der personages identificeren. Het is een eenvoudig verhaal, een simpel parabeltje: met wie identificeren we ons? Met de tollenaar natuurlijk, die Farizeeër deugt duidelijk niet!

Als ik lees wat er in het evangelie staat is die Farizeeër wel nog zo slecht niet: hij is er altijd, hij stort geld, hij zorgt voor de gemeenschap, hij probeert als goede Jood zelfs twee keer in de week te vasten, hij doet zijn godsdienstige plichten en zorgt voor anderen! Eigenlijk valt hij wel mee. Herken ik mij in die figuur? Soms denk ik: ik doe wat ik kan, ik zet mij in voor anderen ...

Maar nu die tollenaar. Stel je eens voor dat achteraan in de kapel Roger van Gheluwe zit, de handen voor het gelaat en die zegt: *“Wees mij zondaar genadig”*. Zouden we ons nog met de tollenaar identificeren?

Het is dus niet alleen wat we doen, maar ook durven voor God staan met open handen.

Nog een denkertje: al herhaaldelijk hebben wij bij Effata gezegd dat er van ons allemaal een brok af is. We moeten alleen zorgen dat er niet nog meer brokken afvallen. Veel mensen zijn gekwetst: wees dus blij en dankbaar dat je u kunt inzetten voor anderen.

Vanaf de middeleeuwen waren de kerken asielpaatsen, vrijpaatsen. De christelijke kerken moeten meer zijn: de mensen moeten voor een spiegel geplaatst worden om zichzelf te herkennen. Om er in grootste vreugde en diepste vrede met anderen samen te leven en ze te verdragen. Om met een dankbaar hart voor God te staan, als onnutte knechten, dan komt vrede en vreugde in ons hart. Het evangelie nodigt ons uit om met lege handen te staan en niet met de eis: *“Gij moet voor ons zorgen!”* Om dankbaar eucharistie te vieren: dankjewel zeggen ...

Wij hebben gedankt voor het feit dat het kapittel ruimte heeft geschapen voor de realisatie in Gent, gedankt voor de steunende gemeenschap en we hebben gevraagd om de weg naar een huis voor allen verder te kunnen gaan.

We hebben gedankt voor de hulp van de Effatagemeenschap aan Eric Gruloos in Guatemala en gebeden voor zieke en gekwetste mensen. Alleluja!

In Tabor op 27/10 gaat Bernadette verder met het ‘Onze Vader’, met de woorden *“Uw Rijk kome!”* Nu we Allerheiligen naderen is het wel de gelegenheid om hierover na te denken en trouwens, in Jezus’ boodschap is ‘Gods Rijk’ een sleutelwoord (zie de lezing uit Matteüs 9, 35-37).

Maar wat heeft Jezus bedoeld met ‘Gods Rijk’? Het gaat duidelijk niet over macht en praal, wel over liefde, helen, zorgen voor mensen in de knoei. Gods grootheid openbaart zich in liefde en een onvoorwaardelijke goedheid voor de mens.

En wie meeleeft: bidt met ons mee voor alle mensen van wie we houden en voor die mensen die we vergeten zijn, voor alle mensen die door anderen gekwetst zijn, dat ze zich openstellen voor God.

Chris verwelkomt de gemeenschap én pater Herman Bergsma, die ons voorgaat in de Effataviering van 30/10. Pater Herman wil alles nogal visueel voorstellen: *“Zie je mij goed? Anders moet je maar daar boven op het doksaal gaan zitten! En toch ben ik maar een gewone mens, met twee handen, twee voeten één hoofd!”* Belangrijk is dat je ziet wat je ziet: we zoeken naar wat we zien en wat we niet zien, daar doen we dan alles voor om het toch te zien.

Stel je voor dat je niet ziet ... je wilt buitengaan, je hebt de hulp van iemand nodig die *“Pas op!”* zegt, die wijst op een stoel, een trap, een deur. Als je mij helpt, dan zie jij wat ik zie, door jouw ogen, want een blinde ziet met andermans ogen. Dikwijls heb ik dus een medemens nodig om te zien waar het op aankomt!

Stel je nu een kleine, dikke man voor, hij loopt driftig heen en weer, hij wil Jezus zien, en daarvoor wil hij zelfs in een boom kruipen. Een klein intermezzo: de naam Zacheüs valt al! Wij moeten dus op weg gaan om te zien, op zoek naar God die zegt: *“Ik hou van jou, met heel je hebben en houden!”*

Inderdaad: het evangelie gaat over Zacheüs (Lucas 19, 1-10).

Pater Herman is er niet gerust in dat wij zijn Nederlands wel goed begrijpen, maar ook wij zeggen in de plaats van ‘iemand op zijn plek zetten’: Je kunt de boom in! Dat kan met Zacheüs te maken hebben: hij was niet vriendelijk, hij was de hoofd tollenaar, hij inde teveel geld. Niet te verwonderen dat de mensen zeggen: je kunt nu de boom in!

En toen Jezus langskwam, moest hij letterlijk de boom in, niemand wilde uit de weg gaan en ze negeerden hem!

Welke boom? Een vijgenboom. Denk aan Adam en Eva die zich bedekten, uit schaamte, met een vijgenblad ... Zacheüs zat temidden van de vijgenbladeren, hij schaamde zich kapot!

Wat doet Jezus: hij kijkt omhoog. Dat is zéér bijzonder: naar iemand opkijken ... Maar dat is niet alles want Jezus zegt: als je snel uit die boom komt, ga ik met jou naar je huis. Geen verwijten, laat de mensen maar kletsen. Weet: God is naar jou op zoek, ik kijk omhoog omdat je spijt hebt.

Brood gebroken, wijn gedeeld, vrede gewenst. Dat is willen elkaar zien, opkijken naar elkaar, willen breken en delen aan dezelfde tafel.

Wij hebben gebeden voor al wie ziek is, voor wie zoekt, voor wie woordloos is, voor wie werkloos is. Wij hebben gedankt omdat we gezien worden door de anderen.

Zoals gebruikelijk zijn er wat mededelingen, maar pater Herman heeft ook nog wat te zeggen over wat hij voelde, toen in Tungelroy. Dat God mensen ertoe in staat brengt van elkaar te houden, dat alle spanning van hem wegebde toen hij ons zag in de kerk in Tungelroy, dat de viering met ons zo ontspannen, zo veilig, zo plezierig was, dat er vrede in zijn hart was, zó als hij nog in zijn leven niet meegemaakt had. En dat hij graag naar hier komt.

Een maand begonnen en geëindigd in 'Tungelroy', een echt naar binnenkijken hoe het hier gaat, met mensen met een brok af, maar met een groot hart. En vrede.

Wouter, zondag 31 oktober 2010